

Strateški načrt Muzeja Velenje za obdobje 2026-2031 (veljavnost 20. 2. 2026-19. 2. 2031)

Strateški načrt Muzeja Velenje za obdobje 2026–2031 je skladen s 35. členom Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 77/07 – uradno prečiščeno besedilo, 56/08, 4/10, 20/11, 111/13, 68/16, 61/17, 21/18 – ZNOrg, 3/22 – ZDeb, 105/22 – ZZNŠPP, 8/25 in 77/25) in vsebuje:

- programske usmeritve,
- predviden obseg programa,
- organizacijske usmeritve,
- predvidene prostorske načrte,
- usmeritve za upravljanje s finančnimi viri.

Strateški načrt Muzeja Velenje upošteva cilje in prioritete nacionalnega in lokalnega programa za kulturo, Načrta za upravljanje s kulturno dediščino za objekte grad Velenje, grad Šalek in graščino Gorica ter je skladen z evalvacijo dela javnega zavoda za preteklo obdobje petih let.

UVOD

Poslanstvo in vizija Muzeja Velenje

Muzej Velenje se danes lahko pohvali s šestnajstimi stalnimi muzejskimi postavitvami, osmimi stalnimi razstavami na drugih lokacijah, petimi razstavišči, eno urejeno spominsko točko, tremi gostujočimi galerijskimi postavitvami in eno naravoslovno postavitvijo. Sedež Muzeja je na Velenjskem gradu, kjer je s trinajstimi muzejskimi in galerijskimi postavitvami ter občasnimi in priložnostnimi razstavami tudi središče razstavne dejavnosti muzeja, ob tem pa v sklopu muzeja deluje še osem dislociranih muzejskih enot oziroma postavitev. Muzej ima depo z dvema konservatorsko-restavratorskima delavnicama, lastno knjižnico ter precej obsežne fototeko, hemeroteko, diateko, videoteko, audioteko. Precej gradiva je doslej tudi že digitaliziranega, s čimer se pomembno povečuje javna spletna dostopnost dediščine.

Prvenstveno poslanstvo Muzeja Velenje je evidentiranje, zbiranje, dokumentiranje, varovanje, hramba in predstavljanje premične kulturne dediščine na območju delovanja (občine Velenje, Šoštanj in Šmartno ob Paki). Strokovno muzejsko delo in pedagoško-andragoško muzejsko dejavnost morajo danes spremljati tudi druge dejavnosti, ki osnovno dejavnost muzeja popularizirajo, približujejo uporabnikom in pridobivajo nove. Tako si mora muzej ob strokovnem in vestnem izpolnjevanju temeljnega poslanstva zastaviti še nove, dovolj ambiciozne cilje. Aktivno se mora vključevati v uresničevanje lokalne in nacionalne kulturne politike, biti pomemben sooblikovalec in eden od generatorjev kulturnega in turističnega razvoja v Velenju in Šaleški dolini ter v lokalnem in nacionalnem okolju dobro prepoznavna in cenjena institucija, ki dediščino in njene vrednote obravnava strokovno in spoštljivo ter jo hkrati celostno in kreativno nadgrajuje.

Naša preteklost in kulturna dediščina sta temeljna kamna naše identitete in s tem tudi eden od temeljnih virov za naš nadaljnji razvoj. Mestna občina Velenje, ustanoviteljica javnega zavoda Muzej Velenje, je gotovo ena tistih slovenskih lokalnih skupnosti, v katerih se vrednot in vrednosti kulturne dediščine močno zavedamo. Prizadevamo si za njeno ohranjanje in vključevanje v sodobno življenje, saj to v veliki meri pripomore h kakovostnejšemu življenju ljudi, k njihovem osebnostnemu razvoju in posledično razvoju skupnosti, družbe v celoti. Uspešno razvijanje storitev, vezanih na premično in nepremično ter živo dediščino, lahko pomaga tudi do novih, kvalitetnih delovnih mest. Muzej Velenje je ustanova, ki mora biti eden glavnih nosilcev teh nalog v javnem interesu.

Ohranjati in nadgrajevati je potrebno dosežene standarde hranjenja in sodobnega predstavljanja kulturne dediščine, bogatiti posamezne muzejske zbirke Muzeja Velenje ter ohranjati in dvigovati obisk stalnih in občasnih razstav ter zanimanje za ohranjanje kulturne dediščine. Ohraniti moramo kakovosti in dopolnjevati vzgojno-izobraževalne in andragoške programe Muzeja Velenje ter okrepljeno predstavljati kulturno dediščino v Velenju živečih narodov. Muzej mora sodelovati tudi pri oblikovanju proizvodov in storitev kulturnega turizma.

Muzej Velenje bo do leta 2031 osrednje stičišče in generator kulturnega ter turističnega razvoja Šaleške doline. Kot sodoben, trajnostno naravnan in vključujoč kulturni center bo z uporabo digitalnih orodij in multisenzornih pristopov zagotavljal dostopnost dediščine vsem ranljivim skupinam. S kreativnim povezovanjem preteklosti in sedanjosti ter aktivnim vključevanjem lokalne skupnosti kot soustvarjalcev vsebin bo muzej krepil identiteto regije in obiskovalcem nudil interaktivna, izobraževalna ter navdihujoča doživetja.

Med naše glavne naloge tako med drugim uvrščamo:

- omogočanje dostopa do dediščine in informacij o njej čim širšemu krogu ljudi ne glede na njihove omejitve;
- grajenje zavesti o vrednosti in vrednotah kulturne dediščine ter o njenem potencialu;
- spodbujanje svežih idej in ustvarjalnosti ter razvoj novih dejavnosti, produktov in storitev, temelječih na dediščini – predvsem na področjih kulturnega turizma in kulturne vzgoje;
- trajnostno upravljanje z objekti kulturne dediščine;
- popularizacijo kulturne dediščine, muzeja in njegovih dejavnosti s pomočjo pedagoških in andragoških programov, z organizacijo prireditev in družabnih dogodkov, s pomočjo sodobnih medijev;
- sodelovanje z lokalnimi skupnostmi, z drugimi javnimi zavodi, z nevladnimi organizacijami.

Strateški načrt Muzeja Velenje za obdobje 2026–2031 podaja predvsem osnovne smernice strokovnega in organizacijskega dela v javnem zavodu, njegove glavne prednostne naloge in cilje ter tako nakazuje smer njegovega razvoja v naslednjih petih letih.

1 Podatki o javnem zavodu

- **Ustanovitveni akt**

Odlok o ustanovitvi javnega zavoda Muzej Velenje (Uradni vestnik Mestne občine Velenje, številka 2/04, 21/05, 7/14).

- **Direktorica**

Direktorica: Tanja Verboten

Mandat direktorice: od 1. 7. 2021 do 30. 6. 2026.

- **Svet javnega zavoda**

Predsednik Sveta javnega zavoda: Stojan Knežević (predstavnik zaposlenih).

Člani Sveta javnega zavoda: Andreja Zelenik (podpredsednica, predstavnica zainteresirane javnosti), Špela Zamrnik (predstavnica zainteresirane javnosti), Lojzka Rihtaršič (predstavnica ustanovitelja), Matej Gorišek (predstavnik ustanovitelja), Janez Osetič (predstavnik ustanovitelja), Valentin Podpečan (predstavnik ustanovitelja),.

Mandat Sveta javnega zavoda: februar 2025–februar 2029.

- **Strokovni svet**

Javni zavod Muzej Velenje nima strokovnega sveta.

- **Zaposleni**

Izhodišča za kadrovsko politiko 2026–2031

Zavod bo stremel k ohranjanju in, v primeru širitve dejavnosti (npr. 2. faza Muzeja usnjarstva, pripojitev Muzeja premogovništva Slovenije), k povečanju števila strokovnih sodelavcev.

Zaradi specifičnih znanj bo zavod pri nadomeščanju ključnih kadrov (kustosi, konservatorji) izkoriščal zakonsko možnost sočasne zaposlitve odhajajočega in novega delavca za namen prenosa znanj in kontinuitete dela z zbirkami.

V programe dela se bo sistematično vključevalo tudi samostojne delavce v kulturi in druge zunanje strokovnjake, predvsem na področjih, ki jih redno zaposleni kadri ne pokrivajo (npr. specifično restavriranje, oblikovanje, digitalizacija).

Trenutno stanje:

Zaposleni v Muzeju Velenje so financirani s strani Ministrstva za kulturo (12 oseb), Mestne občine Velenje (4,5 osebe) in Občine Šoštanj (4,5 osebe). Struktura zaposlenih je sestavljena iz direktorice, 11 kustosov (1 s polovičnim delovnim časom), 2 konservatorjev-restavratorjev, 1 muzejske sodelavke, 1 strokovnega sodelavca, 2 informatork-organizatork in 4 oskrbnikov.

Dodatne občasne zaposlitve v muzeju pridobivajo s pomočjo javnih del Zavoda RS za zaposlovanje, z zaposlovanjem invalidov preko Zavoda Ruj ter s študentskim delom.

2 Lokacije, na katerih muzej deluje

Muzej Velenje opravlja svojo dejavnost na različnih lokacijah in je tako uporabnik oziroma upravljavec štirinajstih objektov. Ti objekti so:

Stavba	Naslov	lastnik stavbe	razmerje
Velenjski grad	Ljubljanska cesta 54, Velenje	Mestna občina Velenje	pogodba o upravljanju
Muzejski depo s konservatorsko-restavratorsko delavnico	Stari jašek – Koroška cesta, Velenje	Premogovnik Velenje	muzej je uporabnik prostorov
Hiša mineralov	Stari trg 19, Velenje	Mestna občina Velenje	pogodba o upravljanju
Spominska soba 14. divizije	Graška gora, Podgorje pri Slovenj Gradcu	Mestna občina Velenje	muzej je uporabnik prostorov
Spominska soba »Topolšica, 9. maj 1945«	Topolšica 75, Topolšica	Terme Topolšica	muzej je uporabnik prostorov
Muzej usnjarstva na Slovenskem	Primorska ulica 6 h, Šoštanj	Občina Šoštanj	pogodba o upravljanju
Grilova domačija	Lipje 29, Velenje	Mestna občina Velenje	pogodba o upravljanju
Kavčnikova domačija	Zavodnje 27, Šoštanj	Občina Šoštanj	pogodba o upravljanju
Spominski center 1991	Kopališka ulica 3, Velenje	Mestna občina Velenje	pogodba o upravljanju
Grad Šalek	Šalek 61, Velenje	Mestna občina Velenje	pogodba o upravljanju
Graščina Gorica	Lipa 1, Velenje	Mestna občina Velenje	pogodba o upravljanju
Galerija F-bunker	Cesta Františka Foita, Velenje	Mestna občina Velenje	dogovor o upravljanju
Podhod Pošta	Kidričeva cesta, Velenje	Mestna občina Velenje	dogovor o upravljanju
Podhod Pesje	Partizanska cesta, Velenje	Mestna občina Velenje	dogovor o upravljanju

- **Stanje in potrebna prostorska dela v prihodnjem obdobju**

Velenjski grad, v katerem ima Muzej Velenje svoj sedež, je eden najlepše ohranjenih slovenskih gradov, seveda pa sta za vzdrževanje takšnega stanja objekta potrebna stalna skrb in vlaganje.

Druga večja, celovita obnova grajskega kompleksa se je pričela sredi sedemdesetih let dvajsetega stoletja. Obnovljeni so bili grajsko obzidje, notranji prostori, fasada ter deloma tudi podstrešje in streha. Danes je fasada na nekaterih mestih ponovno potrebna obnove. Streha osrednje grajske stavbe je redno vzdrževana s pomočjo alpinistov, v zadnjih nekaj letih pa so bile menjane s škodlami (šikli) krite strehe objektov grajskega obzidja – zadnja menjava, s katero bo obnova streh obzidja tudi zaključena, je načrtovana spomladi leta 2026 na objektu grajska kapela. V Načrtu za upravljanje s kulturno dediščino za objekte grad Velenje, grad Šalek in graščino Gorica (NU) je predvideno kar nekaj posegov v medgradju, vključno s sanacijo rondele, sanacijo meteorne vode in ureditvijo pohodnih površin. Za sanacijo grajske rondele je Mestna občina Velenje v letu 2025 pridobila sredstva na javnem razpisu Ministrstva za kulturo Trajnostne obnove in oživljanja kulturnih spomenikov v lasti občin ter vključevanje kulturnih doživetij v slovenski turizem – kohezijska regija Vzhodna Slovenija. Projekt, v sklopu katerega bo statično sanirana in obnovljena grajska rondela, obnovljena stranišča, pridobljeni novi prostori za stalno razstavo o Velenjskem gradu, prostori za občasne razstave, pedagoška soba in prostor za muzejske vodnike z muzejsko trgovino, bo pomemben tudi z vidika dostopnosti za vse obiskovalce, saj bodo vsi prostori dostopni tudi za gibalno ovirane osebe. Projekt bo zaključen do leta 2028.

Zaradi varnosti obiskovalcev in zaposlenih bi bilo potrebno obnoviti tudi stopnice v grajskem atriju, z energetskega in ekonomskega vidika pa je nujno nadaljevati z menjavo oken. To bo vsaj delno pripomoglo k zmanjševanju največjega materialnega stroška – stroška za elektriko, s pomočjo katere se ogrevajo prostori Velenjskega gradu. Strošek elektrike smo v preteklosti zmanjšali z menjavo razsvetljave in ogrevalnih teles.

V bližnji prihodnosti bo potrebno obnoviti tudi črpališče, s pomočjo katerega se Velenjski grad oskrbuje z vodo.

Če želimo povečati število obiskovalcev in delež prihodka iz tržne dejavnosti, bo potrebno posodobiti tudi sanitarije, urediti dovozne in druge dostopne poti ter parkirišča.

Po zelo uspešni obnovi grajskega parka (zaključeno leta 2020), bo eden naslednjih korakov obnova in prezentacija zunanjega vodnjaka (2. faza obnove parka, NU), ki poleg tega, da z neurejeno podobo kazi okolico gradu, pomeni tudi potencialno nevarnost. V naslednjih letih pa bi bilo potrebno izvesti tudi vse nadaljnje faze obnove grajskega parka, ki so predvidene v NU.

Nujno je potrebno nadaljevati tudi z urejanjem depojskih prostorov, saj se v depoju soočamo s precejšnjo prostorsko stisko. Potrebno bi bilo zagotoviti dodatne večje depojske prostore oziroma z montažno medetažno konstrukcijo v obstoječem depoju pridobiti še eno dodatno nadstropje. Ena izmed možnosti razširitve in izboljšanja depojskih prostorov je preureditev klasirnice v regionalne depoje.

Na gradu Šalek je bil s pomočjo alpinistov narejen pregled trikotnega stolpa, iz sten odstranjeno drevje in drugo rastje ter odstranjeni potencialno nevarni kamni. Leta 2025 so bile zamenjane tudi stopnice

na grad, grad je dvakrat tedensko tudi odprt za obiskovalce. V prihodnje bomo nadaljevali s sledenjem smernicam načrta upravljanja za večjo urejenost in dostopnost grajskega objekta.

Na graščini Gorica je najprej potrebno preučiti in določiti namembnost objekta, zato kakršnikoli posegi ali načrt le-teh v obdobju petih let še niso narejeni. Trenutno sta na objektu najbolj problematična streha in balkon ter vandalizem.

Vsi zgoraj omenjeni načrti se bodo izvajali v skladu z razpoložljivimi sredstvi.

Pri vseh posegih v prostor (npr. sanacija rondale) bomo upoštevali načela univerzalnega oblikovanja, ki zagotavljajo uporabo prostora čim širšemu krogu ljudi brez potrebe po naknadnih prilagoditvah.

3 Dolgoročni cilji, ki izhajajo iz področnih strategij in nacionalnih programov

Prioritetni dolgoročni cilji izvajanja javne službe v Muzeju Velenje, zapisani tudi v programih dela, so celovita ureditev dokumentacije o muzejskih predmetih, vrednotenje in digitalizacija zbirk; dolgoročna in kvalitetna rešitev prostorskih težav depojskih prostorov ter prostorov za hrambo dokumentacije in strokovno knjižnico ter priprava in udejanjanje načrtov upravljanja za vse objekte, katerih skrbnik je Muzej Velenje.

Z namenom zagotavljanja varstvenih in razvojnih ukrepov in aktivnosti ter določanja in izvajanja usmeritev za celovito ohranjanja kulturne dediščine s ciljem oblikovati dolgoročno strategijo upravljanja in vzdrževanja kulturne dediščine je bil v letu 2020 sprejet načrt upravljanja.

Z izvajanjem nalog iz prvega odstavka in uresničevanjem postavk načrta upravljanja bi Muzej Velenje bistveno pripomogel tudi k uresničevanju strateških ciljev:

- celostno ohranjanje kulturne dediščine in kulturne/historične krajine;
- spodbujanje doživljanja in spoznavanja kulturne dediščine;
- povečanje prepoznavnosti kulturne dediščine;
- povečanje prepoznavnost kulturnih spomenikov v Sloveniji in v tujini;
- omogočanje trajnostnega razvoja kulturnih spomenikov;
- močnejša vpetost kulturnih spomenikov v sodobno življenje;
- zadovoljstvo lokalnih prebivalcev, zaposlenih, turistov in drugih obiskovalcev.

Dolgoročni cilj Muzeja Velenje je ohranjanje statusa aktivnega varuha kulturne dediščine, ki ga lokalno in širše okolje prepozna kot ustanovo s strokovnim kadrom, ki se redno izobražuje in svoje znanje in vedenje na raznovrstne načine posreduje končnim uporabnikom.

- **Letni cilji, ki jih vsebujejo letni programi dela**

Vsako leto se muzejske dejavnosti osredotočijo na eno do dve osrednji temi oz. projekt, ki se veže na, za dediščino lokalne skupnosti, pomembne teme, dogodke in obletnice. Osrednji temi oz. projektu muzej posveti eno ali več razstav, publikacije, druge dejavnosti in dogodke. Poleg tega so planirani tudi drugi večji muzejski projekti in manjše lastne in gostujoče razstave v muzejskih enotah in razstaviščih, gostovanja v drugih ustanovah, publiciranje, izdajateljska dejavnost, pedagoški, andragoški in drugi programi za ciljne skupine ter mednarodno sodelovanje. Vse to spremlja opravljanje tekočega osnovnega muzejskega dela, ki obsega delo z muzejskimi predmeti, muzejsko dokumentacijo, konserviranje in restavriranje ter terensko delo.

- 2026 – Od pindekla do srajčice. Porod, rojstvo in prva leta otroštva; Elektrifikacija Šaleške doline: 70 let TEŠ in dediščina energetike; Simpozij Usnjarstvo na Slovenskem; Simpozij Šmartno ob Paki 770 let
- 2027 – 70 let Muzeja Velenje, odprtje nove stalne razstave o Velenjskem gradu in njegovih nekdanjih lastnikih in prebivalcih
- 2028 – Mednarodni festival vezenja z večjo občasno razstavo
- 2029 – 20 let Muzeja usnjarstva na Slovenskem, 20 let Grilove domačije

4 Programski cilji

V naslednjih letih bomo v Muzeju Velenje nadaljevali s ciljanim raziskovanjem zgodovine in etnologije območja treh občin Šaleške doline, ki jih s svojim delovanjem pokrivamo.

Nadaljevali bomo z obdelavo ne tako dolgo nazaj odkritega in prej nepoznanega fotografskega gradiva Františka Foita, raziskovali področja etnologije, na katerih bomo gradili vsebinske dopolnitve postavitev in nove programe na Kavčnikovi in na Grilovi domačiji, ob 70. obletnici muzeja sistematizirali in posodobili gradivo o zgodovini muzeja. Nadaljevali bomo z zbiranjem in obdelavo gradiva o pomembnih osebnostih, povezanih s Šaleško dolino. Čim bolje bomo skušali pokriti vsa obdobja in območja, ki jih še vedno lahko štejemo za manj ali celo neobdelana poglavja lokalne preteklosti. Pripravljali bomo gradivo za prenovo stalne razstave, ki govori o srednjem veku v Šaleški dolini.

Težišče raziskovanja bo usmerjeno v novi vek in v izbrana poglavja sodobne zgodovine. Stremeli bomo k temu, da bodo rezultati raziskovalnega dela čim pogosteje predstavljeni tudi z objavami v strokovnih, poljudno-znanstvenih in poljudnih publikacijah.

Posvetili se bomo proučevanju izbranih poglavij iz zgodovine Šaleške doline: plemiške družine iz Šaleške doline, zgodovini športa, otroštvu in šolstvu, oblačilni kulturi, šegam življenjskega kroga, pomembnim osebnostim iz preteklosti Šaleške doline, premogovništvu, zgodovini teritorialne obrambe in procesov osamosvajanja v Savinjsko-šaleški regiji.

Za potrebe pridobivanja strokovnih podlag za izvajanje načrtovane druge faze Muzeja usnjarstva na Slovenskem bomo proučevali zgodovino usnjarstva na Slovenskem.

Med glavnimi programskimi cilji Muzeja Velenje za naslednje petletno obdobje so:

- jasna opredelitev zbiralne politike, ki bo določala tudi vse nadaljnje postopke ravnanja z gradivom;
- pridobivanje muzejskega gradiva skladno z načrtano zbiralno politiko ter vzpostavitev učinkovitega in preglednega dokumentacijskega sistema;
- inventarizacija zbranega gradiva;
- revizija muzejskih zbirk in gradiva v depozitu ter določitev temeljnih ciljev dopolnjevanja zbirk ter morebitnega združevanja obstoječih in oblikovanja novih;
- oblikovanje, urejanje in javno predstavljanje muzejskih zbirk;
- urejanje in digitalizacija arhivskega gradiva ter urejanje muzejske knjižnice;
- zagotavljanje široke (fizične in virtualne) dostopnosti do gradiva in dokumentacije;
- prenova stalnih razstav z dopolnitvami oziroma prilagoditvami za različne starostne skupine in za obiskovalce s posebnimi potrebami ali omejitvami ter s ciljem povečanja privlačnosti;
- redno oblikovanje občasnih razstav;
- redne gostujoče razstave;
- stalna raziskovalna in redna publicistična dejavnost;
- okrepljeno delovanje na terenu v smislu evidentiranja kulturne dediščine pri zasebnikih;
- vzgojno-izobraževalna dejavnost (kulturna vzgoja kot vzgoja za ustvarjalnost, dialog in strpnost, kulturna vzgoja kot vzgoja bodočih uporabnikov kulturne ponudbe in nosilcev kulturne dediščine, pedagoški in andragoški programi s področja domoznastva in drugih področij delovanja muzeja, programi medgeneracijskega sodelovanja in vseživljenjskega učenja);
- senzorna in kognitivna dostopnost;
- sodelovanje v skupnih aktivnostih vseh javnih zavodov na območju delovanja ter intenzivnejše sooblikovanje kulturnega in turističnega utripa Šaleške doline;
- razvoj novih dejavnosti, produktov in storitev, skladnih z lokalnim in nacionalnim programom kulture;
- razvijanje novih prepoznavnih programov za različne ciljne skupine s poudarkom na programih za družine in ranljive skupine (socialno šibke družine, stanovanjska skupina, brezdomci, varna hiša ...);
- razvijanje programov kulturnega turizma;
- prizadevanje za pridobitev statusa spomenika nacionalnega pomena, nacionalnega bogastva ali registrirane enote žive dediščine na območju Šaleške doline;
- vzpostavitev muzejske trgovine, ki bo predstavljala tudi lokalne umetnike in obrtnike ter skrbela za razvoj izdelkov, spominkov, promocijskega gradiva, temelječih na kulturni dediščini in izročilu;

- razširitev kroga uporabnikov storitev Muzeja Velenje in čim uspešnejše zadovoljevanje njihovih potreb;
- dolgoročno oblikovanje novih ciljnih skupin;
- povečanje prepoznavnosti muzeja v lokalnem, nacionalnem in širšem (mednarodnem) prostoru;
- povečanje prihodkov od tržne dejavnosti;
- popularizacija kulturne dediščine, muzeja in njegovih dejavnosti s pomočjo pedagoških in andragoških programov, z organizacijo prireditev in družabnih dogodkov, z redno prisotnostjo v medijih.

5 Programske usmeritve in obseg programa

• Urejanje zaostankov

Muzeji moramo imeti dobro urejene in točne evidence gradiva. Akcesiranje ter inventarizacija sta vsekakor ena najpomembnejših nalog za naslednje obdobje.

V naslednjih letih želimo evidentirati tudi zbirke v Vili Mayer v Šoštanju (zbirka Zvoneta Čebula, zbirka Alojza Kojca, zbirka Ivana Napotnika).

V skladu z zbiralno politiko muzeja bomo nadaljevali z zbiranjem predmetov in drugega gradiva na terenu, zato je potrebno zagotoviti dolgoročno primeren prostor za hranjenje muzejskih predmetov in ga urediti ter opremiti skladno s sodobnimi standardi. Urejen depo je predpogoj dosledne inventarizacije, lahko ga bomo tudi vsaj občasno odprli za širšo javnost, v njem prirejali izobraževanja in delavnice, depojsko gradivo pa že predstavljamo s serijami manjših občasnih razstav, z objavami v lokalnem časopisu ter na spletu.

Dobro urejeno in obdelano gradivo bo olajšalo strokovno raziskovalno delo zaposlenim v muzeju in zunanjim uporabnikom ter omogočilo oblikovanje novih razstav ali dopolnjevanje in osvežitev obstoječih postavitev.

• Digitalizacija

V zadnjih letih je bilo veliko narejenega tudi na področju digitalizacije. Zaradi stanja gradiva in njegove občutljive narave smo prednostno digitalizirali predvsem fotografsko gradivo, redno pa delamo tudi na digitalizaciji video arhiva.

Med investicijskimi vlaganji v prejšnjem obdobju smo opravili nakup različne opreme, ki je pospešila digitaliziranje, poleg tega redno dopolnjujemo tudi količino zaščitnih omar ter ostale zaščitne opreme, primerne za hranjenje tovrstnega gradiva. Z vlaganji bomo nadaljevali tudi v prihodnje.

Digitalna orodja bomo uporabljali tudi za izboljšanje dostopnosti (npr. zvočni vodiči, prilagodljive aplikacije).

- **Razstave**

Kot enega od ciljev za naslednje petletno obdobje si na področju razstavne dejavnosti zadajamo, da posodobimo oziroma ustrezno dopolnimo tudi postavitve na nekaterih drugih dislociranih enotah.

Postopno si želimo v večji ali manjši meri prenoviti vse stalne postavitve (po v prejšnjih letih prenovljenem Mastodontu, Afriki ter razstavi o nastanku Velenja sta na vrsti razstavi Šaleška dolina 1941–1945 in razstava Med romaniko in barokom) in ob tem doseči tudi to, da bo razmerje med stalnimi postavitvami in delom razstav, ki se lahko spreminjajo, nekoliko bolj v prid slednjim, kot pa je danes. Pri prenovi razstav bomo posebno pozornost namenjali temu, da bodo vsaj delno interaktivne, prilagojene tudi otrokom in ljudem z omejitvami. Za prezentiranje občasnih muzejskih razstav so nujno potrebni dodatni razstavni prostori.

V Muzeju usnjarstva na Slovenskem bomo nadaljevali s pripravo gradiva in idejno zasnovo za postavitev muzejskih zbirk 2. faze muzeja, kjer bomo med drugim razvijali multisenzorne točke: vključitev vonja (usnje, strojila), zvoka (stroji) in tipa (vzorci usnja).

Iz lastnega gradiva bomo v Muzeju Velenje vsako leto pripravili eno ali dve večji tematski razstavi ter kakšno priložnostno, ki jih bomo glede na čas in stroške, ki jih postavitev dovolj kvalitetne razstave zahteva, na ogled pustili daljše obdobje kot doslej in se ob tem v večji meri posvetili pripravi spremljevalnega programa in dogodkov, s katerimi bomo občinstvo privabljali na ogled.

Razstave bomo pripravljali tudi na drugih lokacijah, ne le v lastnih muzejskih prostorih; tudi v tako imenovanih galerijah na prostem in razstaviščih (podhodi, stopnice na grad itd.). Za to sta vsaj dva razloga – zaradi pomanjkanja razstavnega prostora v muzeju in zato, da se muzej tudi s tem, ko svoje delo postavi na ogled na drugih zunanjih lokacijah, približa in predstavi ljudem ter v njih prebujajo zanimanje za kulturno dediščino in dejavnost muzeja. V času epidemije in obdobjih zaprtja muzeja se je to že izkazalo kot izredno uspešna in učinkovita praksa.

Ob tem bo Muzej Velenje še naprej ostajal gostoljubno prizorišče gostujočih razstav. Najmanj ena od teh naj bi bila razstava enega od muzejev, s katerimi sodelujemo. Sicer pa je predvsem Velenjski grad v zadnjih letih postal priljubljeno razstavišče, ki ga želijo za predstavitev svojih dejavnosti in ustvarjalnosti uporabiti številna društva, institucije ter posamezniki iz Šaleške doline in tudi od drugod. Ker menimo, da je ena od naših nalog kot skrbnikov tega izjemnega objekta kulturne dediščine tudi omogočanje tovrstne široke rabe in predstavitev, s katerimi gradimo sodelovanje tudi na drugih področjih, nameravamo v prihodnje takšno sodelovanje ohranjati. Z gostujočimi razstavami lokalnih umetnikov in institucij vsekakor širimo krog ljudi, ki obiščejo muzej in pridobivamo raznovrstno publiko.

Občasne razstave bomo skušali v čim večji meri vezati na aktualne dogodke, obletnice in podobno, izhodišče za pripravo občasnih tematskih razstav pa bo predvsem gradivo, ki ga hranimo v muzejskem depozitu.

Razstave bomo pripravljali tudi v sodelovanju z zasebnimi zbiralci in tako hkrati nadaljevali z evidentiranjem večjih zasebnih zbirk muzejskih predmetov v Šaleški dolini.

V zadnjih nekaj letih nam je uspelo vzpostaviti stike in sodelovanja z več muzeji v tujini, kjer smo tudi razstavljali (Češka, Litva) pa tudi v našem muzeju smo gostili razstave iz tujine (Češka, Litva, Slovaška).

Na podlagi dragocenih izkušenj, ki smo jih na ta način pridobili, bomo s sodelovanji nadaljevali tudi v prihodnje.

Želimo si, da Muzej Velenje ostaja mesto povezovanja, srečevanja in ustvarjalnosti.

- **Prireditve**

Muzej Velenje z Velenjskim gradom in drugimi enotami ponuja več zanimivih in privlačnih prireditvenih prizorišč, ki jih želimo v čim večji meri izrabiti – tako z organizacijo različnih dogodkov in prireditev v lastni režiji kakor v sodelovanju z drugimi prireditelji.

V naslednjih letih bomo v Muzeju Velenje ohranili tradicionalne prireditve kot so odprtja razstav, pogovorni večeri (Klepeti pod arkadami in Klepeti pod Pustim gradom), filmski večeri, predavanja o različnih zgodovinskih in domoznanskih temah ter o muzejski dejavnosti, srečanja Mladih muzealcev, etnološke prireditve, ki jih pripravljamo skupaj s Šaleškim muzejskim in zgodovinskim društvom, Andragoškim društvom Univerza za tretje življenjsko obdobje Velenje, Zvezo kulturnih društev Šaleške doline, Turističnim društvom Velenje itd.

Upoštevajoč dejstvo, da veliko prebivalcev Velenja prihaja iz drugih kulturnih okolij, pa nameravamo tudi naprej pripravljati dogodke in postavitve, ki bodo predstavljali izvorno okolje in kulturo pripadnikov drugih narodov, ki so pri nas toliko številčni, da so tudi organizirani v društva, in tako prispevati k medkulturnemu sožitju ter spoštovanju različnosti.

- **Drugi projekti**

Med drugimi projekti, katerih izvedbo načrtujemo v naslednjem petletnem obdobju, izpostavljamo predvsem:

- 70 let delovanja Muzeja Velenje v letu 2027;
- popis gradiva s področja usnjarstva v slovenskih muzejih in arhivih;
- nadaljevanje z oživljanjem Kavčnikove in Grilove domačije s pomočjo posebnih projektov in sodelovanja z lokalno skupnostjo (npr. Razvoj programov dediščine čutov (zeliščarstvo, kulinarika) s poudarkom na dostopnosti za osebe z oviranostmi.);
- izboljševanje fizične in virtualne dostopnosti (Redno sodelovanje z lokalnimi društvi (MDSS Velenje, DGN Velenje) pri testiranju dostopnosti in snovanju novih programov.)

- **Katalogi in publikacije**

V prihodnjem obdobju bomo skušali redno izdajati nove kataloge o naših stalnih in občasnih razstavah na Velenjskem gradu ter v dislociranih enotah oz. zbirkah predmetov, ki jih hranimo v depozitu ter redno pripravljati manjše predstavitvene publikacije o muzejskih objektih, razstavah, gradivu. Tudi pri izdajanju katalogov in drugih publikacij bomo skrbeli za to, da jih bomo približali čim širšemu krogu ljudi. Opreмили jih bomo s prevodi ter vsaj delno prilagodili tudi otrokom in ljudem z omejitvami.

Glede na to, da bomo večje muzejske občasne razstave postavljali za daljši čas, bomo tudi te pospremili s predstavitvenimi publikacijami/muzejskimi katalogi.

- **Sodelovanje z drugimi muzeji in organizacijami/institucijami**

Muzej Velenje se namerava pri opravljanju svoje dejavnosti in snovanju novih produktov ter storitev še naprej povezovati z vzgojnimi in izobraževalnimi institucijami, z drugimi muzeji, z drugimi javnimi zavodi, z organizacijami, ki skrbijo za varovanje naravne dediščine, z nevladnimi organizacijami, s ponudniki in z organizatorji na področju turizma ter drugimi ponudniki sorodnih ali medsebojno dopolnjujočih se storitev, z lokalnim okoljem, podjetji, obrtniki, ustvarjalci, zasebnimi zbiralci in drugimi zainteresiranimi posamezniki.

Načrtujemo tako organizacijsko kot tudi vsebinsko in promocijsko povezovanje, pripravo skupnih prireditev, festivalov in drugih dogodkov ter produktov.

Pomembno je, da Muzej Velenje sodeluje v vseh nacionalnih projektih ter skupnih akcijah slovenskih muzejev in drugih kulturnih institucij, kakršne so med drugim Dnevi evropske kulturne dediščine, Teden kulturne dediščine, Mednarodni dan muzejev, Poletna muzejska noč, Ta veseli dan kulture, spletna akcija Naprej v preteklost, akcija Z igro do dediščine, Kulturni bazar itd.

Za sodelovanje, povezovanje in skupne projekte v naslednjih letih smo se že dogovorili oziroma se dogovarjamo s slovenskimi muzeji in drugimi ustanovami (Slovenski etnografski muzej, Muzej narodne osvoboditve Maribor, Center judovske kulturne dediščine Sinagoga Maribor, Muzej premogovništva Slovenije, Vojaški muzej Slovenske vojske, Goriški muzej, Posavski muzej Brežice, Muzej na prostem Rogatec, Zgodovinski arhiv Celje, Pokrajinski arhiv Nova Gorica ...).

Muzej Velenje je član Skupnosti muzejev Slovenije, sodeluje pri projektih in akcijah, ki jih pripravljajo ICOM Slovenije, ICOMOS, NEMO, sodelavci muzeja pa so aktivni v različnih strokovnih združenjih, ki povezujejo muzealce tako doma, kot tudi v tujini (Slovensko muzejsko društvo, Slovensko etnološko društvo, Društvo restavratorjev Slovenije, strokovne sekcije Skupnosti muzejev Slovenije ...).

Muzej Velenje prepoznava velik pomen povezovanje z visokošolskimi izobraževalnimi institucijami, zato bo dal velik poudarek sodelovanju z univerzami – od ponujanja praktičnega usposabljanja študentom do skupnih raziskovalnih projektov, simpozijev, publikacij, drugih projektov.

Izredno pomembno je tudi strokovno sodelovanje Muzeja Velenje pri kulturnem in turističnem razvoju Velenja, Šoštanja in Šaleške doline. Z namenom prispevka muzeja k oblikovanju destinacij, proizvodov in storitev kulturnega turizma v prihodnjem obdobju nameravamo dati poudarek na Velenjskem gradu kot zgodovinski točki mesta in zakladnici zgodb, ki ponuja poglede v preteklost in razglede na mesto. V ta namen nameravamo razviti kulturno turistične produkte, s tem bi dosegli povečano prepoznavnost ter kakovost vsebin. Muzej usnjarstva na Slovenskem je kot ena od lokacij vključen v petzvezdično doživetje Zavoda za turizem Šaleške doline z naslovom Polet v usnjarno Evrope.

Eden izmed pomembnih ciljev v naslednjem obdobju je okrepitev delovanja Šaleškega muzejskega in zgodovinskega društva kot društva, ki pod okriljem Muzeja Velenje združuje strokovno in laično javnost, zainteresirano za ohranjanje in varovanje kulturne dediščine Šaleške doline. Delovanja društva vidimo kot podporni element delovanju muzeja. V okviru društva bi lahko ustanovili krožek iz zainteresiranih članov društva, ki bi v eno ali dveletnih projektih raziskovali izbrane teme iz zgodovine

Šaleške doline. Delovanje društva bomo ohranjali v obliki srečevanj članov na predavanjih, okroglih mizah, strokovnih ekskurzijah itd.

Potrebno si je prizadevati tudi za mednarodno povezovanje, predvsem v okviru raznih projektov čezmejnega sodelovanja, ki jih omogočajo programi, financirani s strani EU. Tukaj smo doslej sodelovali pri projektih, ki jih je prijavljala Mestna občina Velenje, kot prijavitelji pa smo bili uspešni pri treh projektih Erasmus+ mobilnosti. V naslednjih letih nameravamo nadaljevati s prijavi še kakšnega projekta v okviru programov Erasmus+ mobilnosti, poskusiti pridobiti akreditacijo Erasmus ter sodelovati pri prijavi tudi drugih, bolj kompleksnih projektov, financiranih s strani EU (Erasmus+ strateška partnerstva, Ustvarjalna Evropa, Horizont itd.) ter se v tovrstnih projektih povezati kot partnerji. Pri mednarodnem sodelovanju, ki izhaja iz povezav, ki so vezane na gradivo, ki ga muzej hrani, pa smo že in še bomo sodelovali z muzejem Vysočina Jihlava in Narodnim muzejem v Pragi (Češka), Mestnim muzejem Koprivnica (Hrvaška), nekaterimi muzeji v Litvi, Slovaškim narodnim muzejem, Muzejem gradu Malbork (Poljska) ...

- **Dostopnost in trajnostni razvoj**

- Vključevanje ranljivih skupin: Skladno s sodobnimi muzeološkimi trendi bomo v stalne razstave (predvsem v Muzeju usnjarstva in na Velenjskem gradu) postopoma uvajali multisenzorne elemente (zvok, vonj, tip), ki bodo dediščino približali slepim, slabovidnim in drugim ranljivim skupinam.
- Redno usposabljanje zaposlenih (vključno z informatorji in vodniki) za komunikacijo in delo z osebami z različnimi oblikami oviranosti.
- Implementacija standardov dostopnosti na vseh enotah: prenos dobrih praks (vodniki v lahkem branju) z Velenjskega gradu na Muzej usnjarstva in nadgradnja z digitalnimi audio vsebinami ter taktilnimi elementi.
- Zeleni muzej: Poleg energetske sanacije objektov bomo uvajali trajnostne prakse pri poslovanju (digitalizacija, zmanjšanje odpadkov) in programe na Grilovi domačiji usmerili v ekologijo in dediščino čutov.
- Participacija: Okrepili bomo sodelovanje z lokalno skupnostjo in društvi ter jih vključevali v snovanje razstav in dogodkov.

6 Organizacijske usmeritve

- **Pedagoško in andragoško delo**

Vseživljenjska kulturno-umetnostna vzgoja je ena od pomembnih sestavin nacionalne kulturne strategije. Spoznavanje z dediščino in spodbujanje zavedanja o njeni vrednosti in pomenu je potrebno vgraditi v vzgojo, izobraževanje in usposabljanje na vseh ravneh, s posebnim poudarkom na otrocih in mladini ter starejših. Pedagoški in andragoški programi morajo biti zasnovani sodobno in kreativno ter vključevati tudi nosilce žive dediščine. S takšnimi programi lahko uspešno spodbujamo in omogočamo medgeneracijsko sodelovanje, ki je na področju ohranjanja kulturne dediščine izjemno pomembno in koristno, ter tudi aktivno, kakovostno staranje. Udeleženci programov naj ne bodo le uporabniki,

prejemniki, ampak tudi njihovi soustvarjalci in aktivni udeleženci. Muzej kot izvajalec pedagoških programov ne sme biti tekmeč šole, ampak jo mora dopolnjevati, vsebine podajati na svojstven, »nešolski« način. Posvečati se mora predvsem učenju in vzgajanju vrednot. Dediščina nam namreč lahko pomaga do boljše prihodnosti tudi zato, ker nas uči o starih modrostih, zdravi pameti in etiki, ker v nas prebujata čutenje in ustvarjalnost, ker nas vodi k preseganju predsodkov in spoštovanju drugačnosti, ker zблиžuje staro in mlado, staro in novo, preteklost in sedanjost.

Vsega tega se v Muzeju Velenje zavedamo in vse to skušamo v svojih pedagoških in andragoških programih tudi uresničevati. Ponujamo širok spekter programov za vrtce ter za osnovne in srednje šole, pri andragoških programih pa v največji meri sodelujemo z Andragoškim društvom Univerza za tretje življenjsko obdobje Velenje. Nekateri programi so že večletna stalnica, vsako leto pa nameravamo dodati še kakšno aktualno ponudbo, vezano na občasne razstave, pomembne obletnice, posebne dogodke.

Glede na to, da v sklopu Muzeja Velenje deluje kar nekaj dislociranih enot na lokacijah, ki so lahko zanimive tudi kot izletniške točke, bomo vrtcem in šolam poleg klasičnih pedagoških programov ponudili tudi različne programe in kombinacije »po meri« (obvezne izbirne vsebine, projektni dnevi, športni, kulturni, naravoslovni, tehniški dnevi z dodatno vsebino). Osnovne ponudbe pedagoških programov (ponujamo več kot dvajset različnih) za zdaj bistveno ne nameravamo spreminjati, saj so lepo sprejeti, odzivi nanje so dobri. Prizadevali si bomo za uvrstitev naših pedagoških programov v obstoječe in načrtovane »priporočilne seznane« in kataloge.

Nadgradnjo vzgojno-izobraževalnih in andragoških programov pa vidimo predvsem v skupnih študijsko-raziskovalnih in razstavnih projektih, ki bi jih izvajali v sodelovanju z stalnimi in novimi partnerji na tem področju: vrtci, osnovnimi in srednjimi šolami, univerzami, Univerzo za tretje življenjsko obdobje, nevladnimi organizacijami, društvi in drugimi partnerji. Realizirane projekte nameravamo predstaviti javnosti v obliki skupnih razstav in objav.

V smislu ciljnih skupin nameravamo nadaljevati s tem, da več pozornosti posvečamo srednješolski mladini, ki je bila v preteklosti med uporabniki naših pedagoških programov najmanj zastopana.

- **Promocija**

Za uspešno nadaljnje delovanje Muzeja Velenje sta intenzivnejša promocija dejavnosti ter stalna skrb za oblikovanje in utrjevanje prepoznavne javne podobe in ugleda zavoda izjemno pomembni. Le z uspešno komunikacijo lahko tudi dvignemo obisk stalnih in občasnih razstav ter zanimanje za ohranjanje kulturne dediščine.

V večji meri bomo v ta namen skušali izrabiti sodobna komunikacijska orodja, zato bomo še naprej skrbeli za ažurnost, intenzivnost in preglednost muzejske spletne strani ter objav na Facebook in Instagram profilih, ki so sicer dobro obiskani in imajo aktivno sodelujoče sledilce. Posebno skrb bomo namenjali ohranjanju in krepitvi dobrega in rednega sodelovanja z novinarji, uredniki in drugimi predstavniki lokalnih in nacionalnih medijev ter s strokovno javnostjo.

V trženjske in promocijske aktivnosti bomo vključili več sodelavcev kot doslej.

Redno bomo skrbeli za širjenje in posodabljanje baze prejemnikov vabil, sporočil za javnost in drugih obvestil Muzeja Velenje.

Večjo informiranost zainteresirane javnosti in posledično večje zanimanje in obisk bomo dosegli z naslednjimi konkretnimi ukrepi:

- Okrepiti promocijske aktivnosti ob pomoči lokalnih in nacionalnih medijev.
- Več promocijskih aktivnosti v smislu sodelovanja na sejnih v Sloveniji in tujini.
- Nadaljevanje z mesečnimi muzejskimi podkasti.
- Skupna ponudba z Muzejem premogovništva Slovenije, Zavodom za turizem ŠD, Termami Topolšica, Centrom Noordung, Lončarstvom Bahor itd.

7 Prostorski cilji

Glavni prostorski cilj poleg trajnostnega upravljanja z objekti, v katerih Muzej Velenje opravlja svojo dejavnost in so v glavnini pomemben del kulturne dediščine Šaleške doline, je v prihodnjem obdobju postopna prostorska reorganizacija sedeža muzeja na Velenjskem gradu. V naslednjih letih nameravamo urediti do sedaj nerabljene prostore v grajski rondeli in tako pridobiti nove prostore za stalno razstavo o Velenjskem gradu, razširjene prostore za občasne razstave, stalen prostor za pedagoške in andragoške programe, prostor za shranjevanje razstavne in druge opreme in prostor za muzejskega vodnika z manjšo muzejsko trgovino. Posodobili bomo tudi sanitarije, ki se nahajajo v prostorih v grajskem obzidju. Vsi omenjeni prostori bodo tudi prilagojeni in dostopni za osebe z različnimi omejitvami in na ta način bomo tudi dosegli, da si bodo gibalno ovirane osebe lahko ogledale razstave in uporabljale prostore v obzidju Velenjskega gradu, saj osrednje grajske stavbe zaradi različnih nivojev vsakega posameznega prostora ni mogoče urediti, da bi bila fizično dostopna – razen s pomočjo stopnišnega vzpenjalca, ki smo ga pridobili leta 2025 in pomeni pomemben korak k boljši dostopnosti.

Eden dolgoročnih načrtov, za katerega je potrebno poleg drugih zagotoviti tudi ustrezne prostorske pogoje, je postavitve 2. faze Muzeja usnjarstva na Slovenskem. Občina Šoštanj je v drugi polovici leta 2025 imenovala koordinacijski odbor za izgradnjo druge faze Muzeja usnjarstva na Slovenskem v Šoštanju, v katerega so imenovani tudi predstavniki Muzeja Velenje. Odbor bo koordiniral pripravo strokovnih podlag, spremljal potek aktivnosti, sodeloval z vsemi deležniki in pripravljati predloge za uspešno izvedbo projekta. V novi muzejski stavbi naj bi postavili razstave Od kože do usnja, Usnjarska delavnica, Pregled zgodovine usnjarstva in z njim povezanih dejavnosti na Slovenskem. V letu 2025 je bila izvedena selitev depojskih prostorov Muzeja usnjarstva na drugo začasno lokacijo, saj je bila stavba, v kateri se je depo nahajal, porušena.

Sodelavci Muzeja Velenje smo sodelovali tudi pri pripravi Zakona o razvojnem prestrukturiranju Savinjsko-Šaleške premogovne regije, ki predvideva, da bo upravljanje Muzeja premogovništva prevzel Muzej Velenje. Ob realizaciji bo Muzej Velenje upravljal z novimi prostori nadzemnega dela Muzeja premogovništva na območju Starega jaška.

Potrebno bi bilo pridobiti ali dodatno urediti depojski in dokumentacijski prostor in prostor za strokovno knjižnico, kjer bi se lahko posamezniki posvetili raziskavam in študiju muzejskega gradiva.

8 Viri financiranja, povečanje prihodka in druge oblike bogatenja muzejske ponudbe

Dejavnost Muzeja Velenje je financirana iz državnih proračunskih sredstev (pretežni financer Ministrstvo Republike Slovenije za kulturo), iz proračunskih sredstev občine ustanoviteljice (Mestna občina Velenje), iz proračunskih sredstev občin, katerih območje s svojo dejavnostjo muzej pokriva (Občina Šoštanj) ter iz lastnih sredstev, ki jih muzej za opravljanje javne službe pridobi od drugih financerjev (sponzorji, donatorji) in iz tržne dejavnosti.

V Zakon o razvojnem prestrukturiranju Savinjsko-Šaleške premogovne regije je do leta 2033 predvideno tudi financiranje upravljanja z nadzemnim delom Muzeja premogovništva, ki naj bi prešel pod upravljanje Muzeja Velenje.

Muzej Velenje se je v preteklih letih uspešno prijavljal na javne razpise Ministrstva za kulturo za izbor kulturnih projektov na področju nepremične kulturne dediščine. Uspešni smo bili tudi na zadnjem razpisu za leti 2025 in 2026 in bomo tako v letu 2026 zaključili z menjavo s škodami (šikli) kritih streh celotnega grajskega obzidja.

Javni zavodi, ki so sicer financirani iz javnih sredstev, si morajo prizadevati, da za uspešno delovanje pridobijo tudi dodatna sredstva. Tukaj sodi trženje prostorov in celostne organizacije dogodkov (poroke, rojstni dnevi, sprejemi, srečanja ...), delovanju in izboljšanju ponudbe muzejske trgovine in po možnosti tudi muzejske kavarne. Večnamensko rabo prostorov bomo imeli v mislih tudi ob vseh nadaljnjih posegih in prenovah stalnih postavitev.

Prodaja muzejskih vstopnic je, poleg prihodka iz pedagoških programov, glavni vir dohodka, ki ga muzej lahko ustvari sam. Uspešno sodelujemo z različnimi turističnimi ponudniki v lokalnem okolju v obliki skupne ponudbe za njihove goste in na ta način tudi povečujemo obisk muzeja in s tem tudi prodajo vstopnic.

Dodatna sredstva, sploh za sofinanciranje tako imenovanih mehkih projektov za razne investicije in izpeljavo nadgradnje obstoječe ponudbe, lahko muzej pridobi s pomočjo različnih državnih in evropskih razpisov, čemur se bomo tudi v prihodnjem obdobju posvečali.

Pomemben prispevek k opravljanju in izboljšanju muzejskega dela prinašajo prostovoljci. Ta v tujini izredno razširjena praksa se vse več uveljavlja tudi pri nas. V Muzeju Velenje že vrsto let sodelujemo s posamezniki, ki nam na prostovoljni podlagi pomagajo pri našem delu in tako bogatijo našo ponudbo in na tak način postanejo muzejski prijateljski sodelavci. Potencialne prostovoljce moramo iskati tudi v drugih kulturnih društvih, predvsem pa v tretji generaciji, ki lahko s svojimi izkušnjami, znanjem in časom vedno pomembneje sooblikuje življenje v lokalni skupnosti.